

آرامسایشگاه

بازی دردو پرده

نمایشنامه‌های بیینکل: فرسی (۲)

بهمن فرسی

پرده يك

چشم انداز

(يك داربست فلزی عظیم. داربست خانه خانه است. خانه‌هایی با پهلوهای مساوی. بلندی دهانه هر خانه چنان است که آدم‌های با قد‌های متفاوت را قد می‌دهد. سمت عقب داربست پله‌بندی شده است و از راه پله‌ها می‌توان به خانه‌ها رفت و آمد کرد. یکی از دهانه‌های داربست با هفت پله سفید به زمین می‌رسد. پشت داربست سرتاسر يك دیوار عظیم است که از تکه‌های پلاستوفوم مخصوص بسته‌بندی محصولات گوناگون، ساخته شده است. دیگر، يك پیکره بزرگ به شکل سندان و يك دستگاه تلفن به روی آن تقریباً در مرکز صحنه. و تنه کاج‌های کهن که اینجا و آنجا از زمین برآمده و به آسمان رفته‌اند و به تمامشان بلندگو و تلفن نصب است. و برجستگی‌های کوچک و بزرگ چمن در اینجا و آنجا سطح زمین با صندلی‌ها و نیمکت‌های پشتی‌دار سفید در کنارشان. و يك تکه زرده سفید، ایستاده بر دیواره سنگی کوتاه به نشان رشته زرده درازی که بر گرداگرد همه این تأسیسات است. و موتور برهنه يك اتومبیل که در گوشه راست یا چپ جلو صحنه قرار دارد.)

بازی ۱

صحنه خالی و روشن است. از لحظه‌یی که درهای سالن بازی باز می‌شود، بازیگران نیز به صحنه بازی پا می‌گذارند و به تمرین حالات و حرکات خود، جور کردن وسایل، یا پرسه‌زدن تمکی و گروهی می‌پردازند. وضعیت‌های نوری بازی نیز واری می‌شود. وسایل الکترونیکی یا برقی مختلفی به وسیله بازیگران در صحنه این‌ور و آن‌ور برده می‌شود. بازیگران غالباً رادیویی ترانزیستوری در دست یا آویخته به شانه دارند و گاهی آن‌ها را روشن می‌کنند و لحظه‌یی صدای موجود آن‌ها درمی‌آید و پخش می‌شود. سرانجام، در لحظه‌یی که کار جایگیری و نشستن در سالن بازی تمام است، بازیگران صحنه را ترک می‌کنند و همه‌جا تاریک می‌شود. ده نفر از بازیگران، در تاریکی، از اعماق صحنه، اعداد از صفر تا نه را فریاد می‌زنند. با هر عدد نور عمومی صحنه اندکی بیشتر می‌شود. پس از آن که عدد نه گفته شد یکی از بازیگران به مرکز دیوار چهارم صحنه می‌آید. می‌ایستد و فریاد می‌زند «نود و نه!». پس از این فریاد صدای شلیک نه تیر توپ می‌آید. شش بازیگر به ترتیب، و بسته به جنسیت بازیگر اول، یکی زن یکی مرد، پشت سر هم به صحنه می‌آیند، در طرفین بازیگر اول قرار می‌گیرند و اعداد ۲۰-۳۲-۲۹-۲۷-۲۲ و ۲۵ را فریاد می‌کنند. سپس هر هفت بازیگر با هم نفس عمیق می‌کشند و با سر و صدا نفس‌ها را از سینه‌ها بیرون می‌دهند. ناگهان دو به دو رو به هم می‌کنند، به هم کشیده می‌زنند. بعد رو به سالن می‌کنند، انگشت روی لب‌ها می‌گذارند و همگی می‌گویند «هیس! س س س...» و به حالت عکس به جای خود بیخ می‌زنند. صدای ماشین تحریر از عمق سکوت می‌روید و ادامه می‌یابد. هفت بازیگر روی خط فرضی دیوار چهارم، همان‌طور انگشت به لب برمی‌گردند رو به سندان می‌روند تا دور آن حلقه شوند. بازیگران

۱. اگر به اعداد دورقمی که بازیگران فریاد می‌کنند رقم ۱۳۰۰ افزوده شود تاریخ رویدادهای مهمی را در تاریخ سرزمینمان خواهیم یافت که از کودتای حوت ۱۲۹۹ آغاز و به کودتای ۲۸ مرداد ختم می‌شوند. در تمرین‌ها و اجرای بازی من این راز را با کسی نگفتم.

دیگر نیز از جای جای صحنه انگشت به لب، وارد صحنه می شوند و در پی هفت بازیگر نخست دور سندان حلقه می زنند. دست های همه بازیگران دور سندان به هوا بلند می شود و صورت هاشان به آسمان متوجه می گردد. صدای ماشین تحریر به آرامی با صدای تله تایپ می آمیزد و سپس این صدا جانشین صدای نخست می شود. در جریان این صدا بازیگران درحالی که انگشت می جنبانند نخست آهسته، سپس با صدای بلندتر، و بالاخره با يك فریاد همگانی، کلمه «نه» را ذکر و ادا می کنند و پایان می دهند. غلغله «نه»ها باید چنان باشد که محو شدن صدای تله تایپ را پوشانند. بازیگران پس از فریاد همگانی «نه» ساکت می مانند و همه به نوعی رو به سندان خم می شوند و هر کس در وضعی که دارد ثابت می ماند. پسرک روزنامه فروش، با زیربلی پراز روزنامه پشت زرده می آید. لحظه بی آن سوی زرده را و رانداز می کند و ناگهان با صدای بلند فریاد می زند.

فوق العاده!...

(بازیگران همه رو به صدا برمی گردند. پسرک يك روزنامه از لای زرده تو می اندازد و می گریزد. جمع صحنه به سوی روزنامه فروش می برند و روی آن می ریزند. نور می رود. موسیقی آغاز می شود. همه بازیگران به جز خوشه صحنه را در تاریکی ترك می کنند. موسیقی تدریجاً محو می شود.)

بازی ۲

(يك شام پاییزی. نور تدریجاً زرده را روشن می کند و سپس به آرامی بر تمام صحنه گسترده می شود. خوشه در همان نقطه که افراد بر سر هم ریخته بودند، پشت به مردم، خسته و کوفته، روزنامه را از زمین برمی دارد و بلند می شود. مرد ماشین کنار موتور برهنه اتومبیل است و با آچارها و ابزار متعدد مهره های موتور را شل و سفت می کند. خانوم بزرگ در حال حمایت بیماری برای بالا رفتن از پله هاست و